

Hij is geen freak, zijn stem is domweg nooit gebroken. Michael Maniaci is een natuurlijke castraat en zingt als operasopraan – ondanks veel tegenstand – de sterren van de hemel. ‘Countertenoren zien groen en geel van jaloezie, behalve Andreas Scholl. Toen hij mij hoorde zingen, riep hij uit: ‘My God, you are the real thing!’

TEKST: RENÉ SEGHERS, FOTO'S: MICHAEL COOPER, MICHELE CROSERÀ

Operasopraan Michael Maniaci

The real thing

Een pijnlijk verhaal? Nee, want er kwam geen castratie aan te pas. In zekere zin zijn het freaks of nature: mannen die als jongens de baard niet in de keel hebben gekregen. Natuurlijke castraten dus, male sopranos genaamd. Over Michael Maniaci zijn inmiddels volop discussies gaande. Volgens sommigen kan het namelijk niet, tenzij er sprake is van vervorming van de genitaliën. Zonder al te diep op de materie in te gaan, komt het erop neer dat een natuurlijke castraat een soort hermafrodit zou moeten zijn. Maniaci ontkent dit ten stelligste: ‘Er ontbreekt niets en alles functioneert. Mijn stem is domweg nooit gebroken. En dat geldt niet alleen voor mijn zangstem. Zoals je kunt horen is mijn spreekstem ook erg hoog. Het is verbluffend hoeveel tijd mensen spenderen aan het bediscussiëren van mijn geval. Men vraagt zich af of ik een hormoonstoornis heb, het is nogal hysterisch allemaal. Mijn hormoonniveau's zijn volkomen normaal. Mijn stembanden zijn zelfs ontwikkeld; ik klink niet als een kind. Dat is wat vroeger met castreren werd voorkomen: door de castratie verlengden de stembanden zich niet en hield je die kinderstem. Mijn stembanden zijn misschien niet volledig doorgroeid. Ze hebben de flexibiliteit van een volwassene, maar ze hebben wel een andere dichtheid. En er is complete musculaire gelijkheid in de spieren om mijn stembanden.’ Er is ook wel gezegd dat de spierverlamming aan

de linkerkant van zijn gezicht er debet aan zou zijn. Maniaci: ‘Ja, maar dat is onzin. Als dat zo was, zou ik natuurlijk niet kunnen zingen. Dan had ik geen flexibiliteit en geen stemomvang, misschien vijf noten.’

Des duivels

Michael Maniaci's weg naar de opera was geen vanzelfsprekende. Geboren in Pittsburgh, Pennsylvania, als telg uit een streng gelovige baptistenfamilie, was hij bepaald geen logische kandidaat voor een muzikale carrière. Zoiets was des duivels! ‘Ik ben zelf geen volgeling, hoor’, zegt Maniaci. ‘Ik ben spiritueel aangelegd, maar niet orthodox – al ben ik wel zo opgevoed. Het ging mis toen ik op mijn veertiende een Broadway-productie van Les Misérables zag. Vanaf dat moment wilde ik op het toneel staan. Ik begon instrumenten te bespelen en te zingen. Maar mijn stem brak niet. Op dat moment had ik er eigenlijk geen notie van wat dat was, doordat mijn muzikale oriëntatie primair instrumentaal was. Maar mijn omgeving suggereerde dat ik er iets aan moest doen. Met de lerares van het kerkkor sprak ik erover. Toen ik zei dat ik lichamenlijk en geestelijk nergens problemen mee had, zei ze dat er geen reden was kunstmatig te gaan proberen mijn stem met oefeningen te verlagen. Ze moedigde mij juist aan om mijn klankkleur en hoge noten te ontwikkelen. Daarmee heeft ze op mijn zestiende

Veel castraten belandden in de prostitutie. Ze leidden een bizar leven, ook de supersterren trouwens; het waren circusfreaks'

mijn stem gered, want om mij heen kwamen mensen al met hormoonkuren als tip.' Tegelijkertijd werd Broadway onhaalbaar, doordat er geen rollen voor zijn stemsoort waren. 'Dat is de eigenlijke reden dat ik operasopraan ben geworden: er was helemaal geen alternatief. Mijn stem valt precies in het repertoire dat voor de castraten werd gecomponeerd. Legendes zoals Cafarelli (Händel), Valeriano Pellegrini, Venanzio Rauzzini, voor wie Mozart Exsultate Jubilate componeerde. Van Mozart zing ik Ramiro in La Finta Giardiniera, Cecilio en Cinna in Lucio Silla. Voor Telarc neem ik momenteel mijn eerste Mozart recital-cd op. 'Van Händel zing ik Idamante in Idomeneo, Xerxes, Ariodante, Ruggero in Alcina, Imeneo en Ulisse in Deidamia, Nerone in Agrippino, Sesto en de Eunuch in Giulio Cesare. De aria van de Eunuch wordt altijd gecoupeerd, daarom weigerde ik die rol toen de Metropolitan Opera mij hem aanbood nadat ik de Metropolitan Opera Competitie in 2003 had gewonnen. Toen Peter Gelb aantrad als General Manager belde hij mij en vroeg hij waarom ik niet wilde. Daarna werd de aria in ere hersteld en maakte ik mijn debuut.' Maar er is toch veel meer dan Mozart en Händel? Vivaldi bijvoorbeeld? Maniaci: 'Hmmm, ik weet niet of dat snelvuur klakkatura gedoe voor mij is. Ik weet niet of ik daar mijn stem naar wil voegen. Misschien zijn religieuze muziek.'

Dogmatisch

Publiek en critici hebben Michael Maniaci als een sensatie omarmd. Producers en dirigenten vallen in twee kampen uiteen: degenen die het, zoals Emmanuel Villaume, prachtig vinden, en degenen bij wie de haren recht overeind gaan staan wanneer hij zich als sopraan presenteert. 'Ik auditeerde voor René Jacobs in Berlijn. Ik loop die kamer in en hij zegt: "Dus, jij noemt jezelf sopraan?" Ik zeg: "Ja, maestro." Hij zegt: "Maar je zingt Nero in L'Incoronazione di Poppea, is dat niet te laag?" Ik zeg: "Nee, het is weliswaar aan de lage kant, maar het is Monteverdi, zang met continuo, daarbij is de

range volkomen irrelevant." Hij liet mij veertig minuten zingen, waarna hij begon te zeiken over mijn ornamentatie, die te Amerikaans zou zijn. Ik was te naïef en had duidelijk nooit met echte barokexperts gewerkt! 'Ik vroeg René Jacobs mij te demonstreren wat hij wilde. Hij speelde steeds moeilijker variaties voor op het klavecimbel. Gaandeweg werd ik zo kwaad over zijn arrogante gedrag dat ik ieder voorbeeld terugkaatste in stem. Hij was verrast en zei: "Wel, wel... slim voor een Amerikaan. Je hebt toch iets in je mars, maar ik heb nog nooit zo'n geluid gehoord. Ik heb niets voor je. Laten we een paar jaar wachten, misschien breekt je stem nog." Ik was te verbluft om iets terug te zeggen.' Pierre Audi zou hem voor zijn Monteverdi-cyclus bij De Nederlandse Opera hebben willen engageren. 'Maar toen Christophe Rousset mij op de lijst zag staan, eiste hij dat mijn naam werd geschrapt. Hij weigerde met mannelijke sopranen te werken, "basta così!" En dat laat zich voorstaan op een authentieke uitvoeringspraktijk. Bizar! In Amerika hebben ze misschien geen verstand van muziek, maar ze hebben gelukkig ook niet zulke vooroordelen.' In Londen was het van hetzelfde laken een pak. 'Ik auditeerde voor Covent Garden met twee Mozart-aria's uit opera's die ze op hun repertoire hadden staan. Aan het eind zeiden ze: "Prachtig, maar wij zijn een repertoirehuis, we hebben geen idee waarin we je zouden kunnen gebruiken. Maar we zullen met genoeg kennismaken van wat beslist een mooie carrière in de concert hall zal worden." Londen, ooit de bakermat van de castraten. Je moet er tegenwoordig óf als een countertenor klinken óf een kerkstem hebben – of Rousset moet er niet dirigeren. In De Munt in Brussel doet Jacobs de barok. Zo is er weinig speelruimte. Ze zijn volkomen dogmatisch en niet-creatief. En dat voor authentieke uitvoeringsprofeten. Nog los van wie er werkelijk weet hoe de muziek in 1750 klonk: het gaat om de keuzes die je vandaag maakt.'

STEINWAY & SONS

exclusief verdeler België

Steinway Restauratie Atelier
Vintage Steinway
Grote keuze nieuwe en tweedehandse Steinway

Beschikt u over een waardevolle oude piano, of een instrument waaraan u emotioneel gehecht bent? Wilt u deze terugbrengen naar zijn originele, bespeelbare staat ?

Onze 12 ateliermedewerkers nemen uw instrument graag onder handen :

- restauratie van zowel hedendaagse piano's als historische instrumenten
- professionele, hoogwaardige restauratie van meubel, zangbodem, klavier, ...
- herstellen van mechanieken en vernieuwen en/of intoneren van hamerkoppen
- van heel eenvoudige herstelling tot complete restauratie

Vraag een vrijblijvende expertise/offerte via er@maene.be of 051/49.18.10

Piano's Maene

Passion for musicians

Uw pianospecialist sinds 1938...

verkoop van nieuwe en tweedehandse piano's en vleugelpiano's :

digitale piano's - stagepiano's

verkoop - verhuur - financiering

service en stemmen

full-service pianoverhuur voor uw evenement : verschillende modellen Steinway D en B, Kawai, Roland en Yamaha ter beschikking

Steinway ● Boston ● Essex ● Dautreigne
Sauter ● Kawai ● Roland ● Yamaha

Raadpleeg regelmatig onze website voor promoties, concerten- en activiteitenkalender : www.maene.be

Teatro La Fenice.
Il Crociato in Egitto
di Giacomo Meyerbeer.

H

'Het is verbluffend hoeveel tijd mensen spenderen aan het bediscussieren van mijn geval. Men vraagt zich af of ik een hormoonstoornis heb, het is nogal hysterisch allemaal'

Kantje boord

Misschien is het ook een seksueel probleem? Maniaci: 'Ja, ik denk het wel. Homofobie of zo. Ik verberg mijn homoseksualiteit niet. Wat Rousset betreft kan dat het niet zijn, want die is zelf famously gay.' Stellen die reacties hem teleur? Zit hij ermee? 'Ja, ik baal ervan. Ik zou graag in Europa werken. Ik heb altijd gedacht ooit naar Europa te verhuizen. Ik hang niet aan Amerika, politiek gezien al helemaal niet. Misschien speelt het anti-Amerikanisme zelfs wel mee; we hebben ons niet geliefd gemaakt in de wereld de afgelopen acht jaar. Niet dat ik klaag, het gaat boven verwachting goed. Ik maak tenslotte nog maar vijf jaar carrière. Binnenkort ga ik naar Barcelona en dan is er ook nog die recital-cd. Dat zijn mooie dingen om naar uit te kijken.'

Zijn de countertenoren soms een beetje jaloers? Maniaci: 'Schrijf het maar niet op, maar ze zien groen en geel, behalve Andreas Scholl. Toen hij mij hoorde zingen in de Giulio Cesare die we voor Harmonia Mundi op dvd opnamen, explodeerde hij: 'My God, you are the real thing!' Ik ben niet in competitie met countertenoren, ons repertoire overlapt elkaar niet. Ik heb ook veel meer kleurmogelijkheden, flexibiliteit, volume en een groter bereik. In Meyerbeers Il Crociato in Egitto zing ik over tweeënhalve octaaf tegen een bijna Wagneriaans orkest in. Dat was trouwens wel kantje boord. Het ging fantastisch en ik heb er veel baat bij gehad, maar eigenlijk is die rol te zwaar voor mij. 'Overigens ben ik erin geluïsd met die rol. Ik werd last minute als stand-in voor de B-cast gevraagd. Ze stuurden me twee scènes, zeggende dat dat de hoofdmoot was. Ik had de partituur niet in New York, en die Opera Rara-opname kende ik niet. Word ik in Venetië van het vliegveld afgehaald door de manager, compleet met contract. Of ik ter plaatse wilde tekenen. Ik vroeg om de partituur. Die had hij niet bij zich, dus tekende ik maar. Blijkt dat ik de hoofdrol heb, en dat de partituur honderden pagina's beslaat.'

Maniaci troostte zich met de gedachte dat hij zich er in de B-cast aan het einde van de reeks met de souffleur doorheen kon slaan. 'Heb ik toch mijn debuut in Teatro La Fenice gemaakt. Maar na vijf dagen onderbrak Villaume de repetitie na het Trio en vroeg hij of ik het een keer op toneel wilde zingen. Daarna moest mijn A-cast collega nog een keer, waarna Villaume mij vroeg de repetitie af te maken. De hel brak los, mijn collega wilde hem en het orkest te lijf gaan omdat hij gedegradeerd was en ik gepromoveerd. Een dag later zong ik de generale. Die werd evenals de première gefilmd, de dvd is een mix. 'Ik weet achteraf nog steeds niet hoe ik er doorheen ben gekomen. Ik bedoel, ik ben een Händel-Mozart sopraan. Ik had geen kennis van de Meyerbeer-stijl en werd overdonderd door dat orkest. Het moet de adrenaline-kick zijn geweest. Villaume zei: "Maak ze af! Ik wil bloed zien!" Dat heb ik toen maar gedaan.'

Buitenbeentje

Wat vindt deze male soprano eigenlijk van de praktijk van castreren? 'Er wordt verkeerd naar gekeken. Men kijkt naar degenen die het hebben gered, maar 95 procent mislukte. Die moesten gecasteerd verder, zonder inkomen en als outcasts. Veel castraten belandden in de prostitutie. Ze leidden een bizar leven, ook de supersterren trouwens; het waren circusfreaks.' Toch is hij zelf natuurlijk ook een buitenbeentje. Komt dat door zijn stem, of ook door zijn persoonlijkheid en zijn gedeeltelijke gezichtsverlamming? 'Ik denk toch vooral door mijn stem.' Wat vindt hij van zijn enige sopraancollega, Oleg Ryabets? Maniaci: 'Een collega? Nooit van gehoord. Maar als het mij is overkomen, kan het ook bij een ander gebeuren.'

NIEUW

ANGELA GHEORGHIU
Gounod: Faust - Live from the Royal Opera House

NIEUW

ANGELA GHEORGHIU
Puccini: La Rondine - Live from the Met

NIEUW

NATALIE DESSAY
R. Strauss: Ariadne auf Naxos

NIEUW

ROLANDO VILLAZON
Verdi: Don Carlo - Live from the Royal Opera House

NIEUW

DIANA DAMRAU
Verdi: Rigoletto

EMI Classics - The Home of Opera, ook op DVD!

5 prachtige nieuwe titels liggen nu in de winkel. Om dat te vieren zijn de 35 onderstaande titels tijdelijk* extra voordelig verkrijgbaar!

Welser-Most
d'Albert: Tiefland
2344829 (2DVD)

Daniels, Bicket
Britten: A Midsummer
Night's Dream
3392029 (2DVD)

Various Artists
Britten: Peter Grimes
2174149 (2DVD)

Ventris, Welsler-Most
Britten: Peter Grimes
5009719 (2DVD)

Dessay, Naouri
Debussy: Pelléas et
Mélisande
6961379 (2DVD)

Villazon, Bayo
Donizetti: L'elisir d'amore
2672779 (1DVD)

Villazon, Nettekko
Donizetti: L'elisir d'amore
3633529 (1DVD)

Dessay
Donizetti: La Fille
du Régiment
5190029 (1DVD)

White, Hayman, Rattle
Gershwin: Porgy and Bess
4924979 (1DVD)

Gardiner
Gluck: Alceste
2165709 (1DVD)

Gardiner
Gluck: Orphée et Eurydice
2165779 (1DVD)

Jurowski
Humperdinck: Hansel and
Gretel
2063089 (1DVD)

Jaroussky, Christie
Landi: Sant'Alessio
5189998 (2DVD)

Gens
Lehár: La Veuve Joyeuse
6961369 (1DVD)

Dessay, Villazon, Perez
Massenet: Manon
5050689 (2DVD)

Hampson, Graham, Plasson
Massenet: Werther
3592579 (2DVD)

Christie
Monteverdi: Il ritorno
d'Ulisse in patria
4906139 (1DVD)

Garanca, Harding
Mozart: Così fan tutte
3447169 (2DVD)

Welser-Most
Mozart: Don Giovanni
5009708 (2DVD)

Kaufmann, Welsler-Most
Mozart: La Clemenza di Tito
3774539 (1DVD)

Welser-Most
Mozart: Le Nozze di Figaro
2344819 (2DVD)

Lott, Minkowski
Offenbach: La Grande
Duchesse
3102399 (2DVD)

Various Artists
Offenbach: La Vie
Parisienne
5193019 (1DVD)

Gheorghiu
Puccini: La Bohème
2174179 (1DVD)

Gallardo-Domás,
Welsler-Most
Puccini: La Bohème
3774529 (1DVD)

Levine
Puccini: Manon Lescaut
2174209 (1DVD)

Didonato, Pappano
Rossini: Il Barbiere di
Siviglia
6945819 (2DVD)

Kaufmann, Welsler-Most
Schubert: Fierrabras
5009699 (2DVD)

Secunde, Annisimov
Shostakovich: Lady
Macbeth of Mtsensk
5997308 (2DVD)

Dessay, Conlon
Stravinsky: Le Rossignol
5442429 (1DVD)

Domingo
Tan Dun: The First Emperor
2151299 (2DVD)

Dessay, Keenlyside, De Billy
Thomas: Hamlet
5994479 (2DVD)

Pavarotti, Ramey, Mufi
Verdi: Don Carlo
5994429 (2DVD)

Levine
Verdi: Macbeth
2063049 (2DVD)

Barenboim
Wagner: Tristan und Isolde
5193159 (3DVD)